

עירובין מח. (ש11 מהסוף) עד מט: (המשנה)

ביאורי מושגים
שליחות - כל פעולה שהאדם הוא השליט עליה (צריך את דעתו כדי שהתוצאה ההלכתית תחול) ושאינ צריך את גופו כדי לבצעה (כמו הנחת תפילין שצריך את ידו של האדם כדי להניח עליה תפילין) - ניתן לבצעה בידי שליח.

ציטוט מהמשנה

שלוש חצרות שכל אחת מהן פתוחה למבוי
אם החיצוניות עירבו עם האמצעית אבל לא זו עם זו:
ר' שמעון: החיצוניות יכולות לטלטל לאמצעית ואסורות זו בזו.
חכמים (שלא מופיעים במשנה): גם האמצעית אסורה בחיצוניות.

רב:
המח' היא האם לאמצעית מותר לטלטל לחיצוניות.
כולם מודים שהחיצוניות מותרות באמצעית.
שמואל:
המח' היא האם לחיצוניות מותר לטלטל לאמצעית.
כולם מודים שהאמצעית אסורה בחיצוניות.

שמואל עקבי לשיטתו בחצר
שבין שתי מבואות

חצר שבין שתי מבואות:

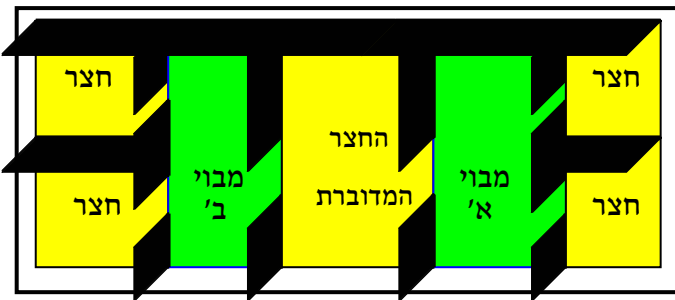
השתתפה עם כל מבוי לחוד:
כולם אסורים.

לא השתתפה כלל

2 המבואות עירבו לעצמם:
משתמשת ב2 המבואות באותה מידה - כולם אסורים.
משתמשת בעיקר במבוי א' - מבוי א' אסור והשני מותר.

רק מבוי אחד עירב לעצמו:
המבוי שעירב לעצמו (גם אם זהו המבוי שרגילה בו) מותר.

השתתפה רק עם מבוי אחד (גם אם זהו מבוי שאינה רגילה בו):
הותרו שני המבואות,

מקבץ הלכות עירוב

המקפיד שלא יאכלו מהפת שהניח לעירוב חצרות - שמואל: אינו עירוב.
ר' חנינא: עירוב.

שם את עירובו בנפרד מכולם: שמואל: אינו עירוב.

אמנם ב"ה הכשירו עירוב בשני כלים אבל זה רק אם זה לא בכוונה אלא מחוסר מקום.

אדם שבכוונה מבדיל את עירובו מהשאר פוסל את העירוב.

לפי שמואל (קניין) - עקרונית היה ניתן לערב במטבע
אולם מסיבות צדדיות פסלו זאת.

מהות העירוב

שמואל: העירוב יוצר קניין של בעלות האדם בבית שבו העירוב נמצא.

רבה: העירוב נותן לאדם זכות לגור בבית שבו נמצא העירוב.

הנפ"מ בין שמואל (קניין) לרבה (זכות מגורים - דיור):
האם ניתן לערב בכלי (קניין - כן, דיור - לא).
האם ניתן לערב בפחות משווה פרוטה (קניין - לא,
דיור - לא).
האם ניתן לערב בעזרת קטן (קניין - לא, דיור - לא).

עירובין מט: (המשנה) עד נ: (ש2 מהסוף)

אדם הרוצה להרחיב את ההיקף של התוצאה ההלכתית הנובעת ממעשהו:

אם התורה לא הגבילה את ההיקף:

למשל - הקדש רגיל (אין שום הגבלה על היקף ההקדש) ודאי שניתן להקדיש איזה כמות שרוצים.

אם התורה הגבילה את ההיקף - וזהו מעשה שניתן לבצעו כמה פעמים:

למשל - קידושי אישה. (ניתן לקדש אישה אחת במעשה קידושין, אבל ניתן לקדש עוד אישה אחר כך) ניתן להרחיב את ההיקף ולקדש כמה נשים בנתינה אחת (ובתנאי שיהיה שווה פרוטה לכל אישה).

אם התורה הגבילה את ההיקף - וזהו מעשה שלא ניתן לבצעו כמה פעמים:

למשל - קניית שביטה (לא ניתן לשבות ביותר ממקום אחד).

לא ניתן להרחיב את ההיקף כיוון שלא ניתן לבצע כמה פעולות מקבילות ('כל שאינו בזה אחר זה, אפילו בבת אחת אינו').

זאת לא משום שניתן להרחיב את החלות אלא כיוון שאנו מגדירים את הפעולה כאוסף של מספר פעולות בו זמנית שכל פעולה יוצרת תוצאה אחת וביחד הן יוצרות תוצאה רחבה.

כשיש שטח מסוים שברור שבו האדם קנה שביטה מודה רב שקנה שביטה: מתי יש שטח כזה אביי: כשיש רק 12 אמות. רהב"ר: כשיש רק 8 אמות.

אדם שקבע שביטה במקום לא מדויק:

רב: לא קנה שביטה כלל - ויש לו רק 4 אמות של מקומו.

שמואל: קנה שביטה במקום הלא מדויק. אולם שביטה זו מחושבת לחומרא.

ישנה ברייתא המחזקת את שיטת רב (אולם שמואל יכול להסבירה בדוחק כשיטתו), ישנה ברייתא המחזקת את שיטת שמואל (ורב חייב לחלוק עליה).

טעמו של רב:

רבה א': אסור שהשביטה תהיה במקום שאינו מוגדר.

רבה ב': לא ניתן לקנות שביטה במרחב גדול מהמרחב שנקבע (4 אמות). ('כל שאינו בזה אחר זה אינו בבת אחת')

נפקא מינה בין השיטות: אמר: 'שביתתי רק 4 אמות מתוך כלל האמות שתחת העץ'. אבל לא הגדיר באיזה אמות. לפי רבה א': לא יועיל כיוון שלא קבע מקום מדויק. לפי רבה ב': יועיל כיוון שהגדיר מרחב מצומצם.

המשנה

הקולא הייחודית של אדם המהלך בדרך: ברשותו להחליט על מקום שביטתו ובלבד שמקום זה ימצא במרחק של עד 2000 אמה ממנו קבע את מקום שביטתו באיזור לא מדויק - לא הועיל.

כיצד נמדד תחום 2000 אמה: ר' חנינא ב"א: בצורה של עיגול. חכמים: בצורה של ריבוע (וכך הוא מרויח מרחק בזוויות).

למי מותר לערב ברגליו ולא בפת: ר"מ: רק לעני. ר' יהודה: לכולם.

שלושה מקרים שלכאורה סותרים את הטענתו של רבה (ב') ש'כל שאינו בזה אחר זה אינו בבת אחת':

דחיה: שם הקדושה חלה רק על חלק מכל פרי.

מעשר תבואה: המפריש כמות גדולה מעשירית הפרשה הועילה.

דחיה: שם ניתן להקדיש יותר מבהמה אחת.

מעשר בהמה: שתי בהמות שיצאו יחד בתור של העשירי - שתיהן קדושות.

דחיה: המח' היא רק אם רצה להקדיש 40 מתוך 80 חלות. אם רצה להקדיש 80 חלות, כולם מודים שאין זה מועיל.

לחמי תודה: אדם שהפריש 80 לחמי תודה (במקום 40): חזקיה: מועיל, ר' יוחנן: לא מועיל. הקושיה היא משיטת חזקיה.